

UNDERJORDENS NÖDVÄNDIGA RESA

Skriftställaren Anders Johansson på Öland är en mycket produktiv skribent. Han har givit ut en rad fina skrifter, vilka många speglar det lyriska och sköna Öland. Människorna, landskapet, vattnet, fåglarna... ja allt har han fångat med en säker penna. Den lyriska stämman finns ständigt där, både i nutid och i dåtid. Den Öländska kosten, poeterna och målarna har han beskrivit och fotograferat.

Nu föreligger en liten tunn skrift, som innehåller tre intressanta essäer. De handlar om diktare från Öland. I ett "underjordiskt avspeglade perspektiv, belyses ett metafysiskt tema med varsamhet och insikt.

Här finns Anna Rydsteds dikter Demeter, Pluto och Kore representerade. Dikten Fågeljägarna av Lennart Sjögren och av Erik Johan Stagnelius, senare framtagna drama, Thorsten fiskare.

Johansson knyter an till grekiska, mytiska föreställning och binder samman respektive diktares föreställningsvärld vad beträffar det påträngande dödsrikets nödvändiga närvaro på öländsk mark. Samtidigt lyfter han fram lokala talesätt och anknytningar till dikterna. Det blir en berättelse, där den lokala kulturtraditionen och de mytiska föreställningarna vävs in i den forngrekiska hjältediktningen. Död och liv flyter samman.

Om Lennart Sjögrens Fågeljägarna heter det: "...jägarna för oss i kontakt med andra dödar och mytiska element som vidgar perspektivet hos den enstaka sorgen. Att läsa en sådan dikt kan faktiskt likna en profan gudstjänst – genom att uppleva en annan sorg kan man nå fram till sin egen sorg och därmed förändra denna."

I Stagnelius Thorsen fiskare noterar bl.a. Johansson att det här handlar om en mognad och insikt. Mognaden kräver en resa genom ljus och mörker. "Resan mot mognad, vare sig den görs av Thorsten fiskare, Odysseus eller Persefone, måste föras genom underjordens riken av osäkerhet, fruktan och död, innan det grönskande fridsamma liv vi åtrår kan återställas."

Hans-Evert Renérius

Anders Johansson: En resa till underjorden. Om tre dikter från Öland.